

TIEDOTUSVÄLINEILLE JULKAISTAVISSA 21.1.2021, KLO 16.00

VUODEN 2020 BETONIRAKENNE: – OLYMPIASTADIONIN PERUSPARANNUS JA UUDISTAMINEN

Helsingin Olympiastadionin perusparannus ja uudistaminen laajennusosineen palkitaan Vuoden 2020 Betonirakenteena vaativasta ja taitavasta arkkitehti- ja rakennesuunnittelusta sekä laadukkaasta rakennuttamisesta ja toteutuksesta, jossa betonilla on merkittävä osa näkyvää lopputulosta yksityiskohtia myöden. Betonirakenteet ja -pinnat ovat rakennuksen korjaus- ja laajennustyössä laajalti esillä niin ulko- kuin sisätiloissa. Nyt valmistunut perusparannus ja laajennustyö on toteutettu hienostuneesti ja suojellun rakennuskokonaisuuden rakennustaiteelliset arvot huolella säilyttäen.

Arkkitehtien *Yrjö Lindegrenin* ja *Toivo Jäntin* suunnittelema Olympiastadion valmistui vuonna 1938. Stadionin vuoden 2020 ulkoarkkitehtuuri rakentuu entistetyistä 1930-luvun betoniarkkitehtuurista, 1950-luvun peruskorjatuista osista sekä uudesta pohjoisaukiosta betonisine palvelukatoksineen.

Sisätiloihin palautettu selkeys ja toiminnallisuus on päivitetty vastaamaan nykytapahtumien tarpeita. Valo, rakenteet ja materiaalit yhdistettynä käytettävyyteen ja koettavuuteen ovat olleet suunnittelun lähtökohtina. 30-luvun osan tilat palvelevat monikäyttöisinä tapahtumien oheistiloina entistä paremmin. Kolmannen kerroksen tiloihin on tehty uudet yhteydet katsomoon. Tilojen materiaalit ja värisävyt on palautettu alkuperäiseen asuun.

Maan alle on rakennettu uudet stadionin laajennustilat: monikäyttöisiä liikuntatiloja rajaava uusi läntinen galleria, juoksuratojen alle huolto- ja talotekniikkatunneli sisäjuoksuratoineen ja pohjoisen logistiikka- sekä koilliskaarteen monitoimitilat. Hiljentymistilana käytettävät betoniset valolyhdyt tuovat päivänvaloa ja avaavat näkymiä yläpuoliseen stadioniin. Betonirakenteet ja -pinnat luovat tiloihin perusrytmin, kun taas vaaleat puuverhoukset luovat muistuman 1930-luvun stadionin valkoisista muottilautabetonipinnoista.

Betonin kestävät ominaisuudet tulevat esiin rakenteissa ja käyttöpinnoissa. Uudet betonirakenteet ja -pinnat on sovitettu alkuperäiseen mittakaavaan, joissa korostuvat betonin yksiaineisuus ja rakenteellisuus. Uusitut tai peruskorjatut rakenteet ja uusi tekniikka on sovitettu ammattimaisesti osin vanhoihin rakenteisiin.

Rapatut julkisivut näkyvine betonirakenteineen on uusittu alkuperäisten mukaisesti. ”Uudet katsomosisäänkäynnit ja 11 paikallavalettua portaikkoa on sovitettu taitavasti kaarteiden betonirakenteiden ja julkisivujen rytmiin”, kiittää tuomaristo. Peruskorjauksen yhteydessä myös vanhat betoniset lippukioskit säilytettiin ja korjattiin.

Alkuperäinen, A-pääkatsomon betoninen katos entisöitiin. Vanha katos vahvistettiin kantavan betonirakenteen pintaan liimattavilla hiilikuituvahvikkeilla ja olemassa olleet rakenteet detaljeineen on palautettu 30-luvun asuun uusia innovatiivisia rakennetekniikoita käyttäen.

Stadionin alle louhittujen uusien kellaritilojen louhintatyöt olivat haasteelliset. Vanhat kantavat rakenteet oli tuettu kallionvaraisesti, joten uusien alapuolisten tilojen rakentaminen on vaatinut mittavaa louhintaa vanhojen rakenteiden alapuolella. Stadionmaljan pohjoispuolelle tehtiin

maanalainen laaja logistiikkatila, jonka rakenteet ja jälkijännitetyt paikallavaletut betonirakenteet ovat poikkeuksellisen massiivisia.

Uuden katsomokatoksen kuormat, vanhojen kehärakenteiden rakennusstatikka, tuulikuormat ja palotekniset haasteet olivat haastavat. Kasvaneiden kuormitusten johdosta vanhoja kehäpilareita vahvistettiin mantteloimalla ne uudella teräsbetonisella vahvistusmanttelilla. Myös katsomokehien perustuksia vahvistettiin.

”Kohde on vaatinut erityisosaamista sekä uuden ja vanhan materiaalin että teknologian yhteensovittamista. Hankkeessa on hyödynnetty uusia innovatiivisia työ- ja korjausmenetelmiä, joita on ideoitu ja kehitetty yhteisissä työpajoissa. Hankkeen suunnittelu ja johtaminen ovat olleet poikkeuksellisen haastavia kokonaisuuksia. Toteutunut kohde on osoitus ammattitaitoisesta rakennuttamisesta, eri osapuolten ja erityisasiantuntijoiden saumattomasta yhteistyöstä, ensiluokkaisesta suunnittelusta, toteutuksesta ja käsityötaidosta”, korostaa tuomaristo.

”Nyt peruskorjattuna stadion laajennusosineen on osoitus hankkeesta, jossa eri osapuolien pitkäjänteisellä ja ammattitaitoisen yhteistyön tuloksena on aikaansaatu laadukas lopputulos, joka on merkittävä osa Helsingin kansallismaisemaa ja osoitus muuntojoustavasta, kestävästä betoniarkkitehtuurista”, kiittää tuomaristo.

Olympiastadionin kokonaisala on yhteensä 36 000 brm², josta uusia tiloja on 20 000 brm². Stadionin perusparannus- ja uudistamishanke toteutettiin vuosina 2016-2020. Katsomokapasiteetti on 36 200 istuinta ja konserttikapasiteetti jopa 50 000.

Olympiastadionin perusparannus ja uudistaminen, Helsinki Suunnittelusta ja toteutuksesta palkitaan:

Tilaaja: Stadion-säätiö

Rakennuttaja: Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehdit NRT Oy ja Arkkitehtitoimisto K2S Oy

Rakennesuunnittelu: Sweco Rakennetekniikka Oy

Asiantuntija: Museovirasto

Projektinjohtourakoitsija: Skanska Talonrakennus Oy

VUODEN 2020 BETONIRAKENNE -KILPAILUN KUNNIAMAININTA KIRKKONUMMEN PÄÄKIRJASTO FYYRI

Kunniamaininnan Vuoden 2020 Betonirakenne -kilpailussa saa Kirkkonummen pääkirjasto Fyyri.

Uusi kirjastotalo on Kirkkonummen kuntalaisten olohuone, joka kokoaa saman katon alle useita toimintoja ja palveluita. Kaikkien osapuolten toimivalla yhteistyöllä ja osaavalla betonin käytöllä on aikaansaatu rakennusteknillisesti onnistunut, ilmeikäs ja veistoksellinen arkkitehtoninen kokonaisuus, joka täydentää osaltaan Kirkkonummen historiallista miljöötä. Talon rakenteissa ja sisätilojen pinnoissa betonia on käytetty kokonaisvaltaisesti. Betonirakenteilla ja betonipinnoilla on merkittävä rooli rakennuksen sisätilojen arkkitehtuurissa ja tunnelman luojana. Betoni materiaalina luo harmonisen kokonaisuuden muun sisustuksen kanssa.

Pyhän Mikaelin kirkon vieressä sijaitseva vanha, alkujaan arkkitehti *Ola Hanssonin* suunnittelema kirjasto valmistui vuonna

1982. JKMM Arkkitehdit Oy:n suunnittelema uusi kirjastotalo valmistui syksyllä 2020. Kohde on hyvä esimerkki siitä, miten vanhan rakennuksen betonirunko on peruskorjattu osaksi uutta rakennusta.

Kirjastotalon uusi päätila on aikuisten lukusali, jonka tiheä veistoksellinen pylväikkömainen betonirakenne luo vaikuttavan tilaelämyksen. Lukusalin ikkunaseinä toimii valaisimen varjostimen tavoin tuoden epäsuoraa valoa tiloihin. Kahvio ja lehtien lukutila ovat sijoitettu kapeina tiloina pitkän lasiseinäisen katetun terassin ääreen, jonka kautta vanha kivikirkko tulee osaksi kirjaston sisätilanäkymiä. Lehtisalin ja kahvilan välissä on paikallavaletusta betonista valmistetut ”portit”, jotka johdattavat lasten ja nuorten osastoille. Monikäyttöinen suuri betoninen lukuporras nousee kirjaston toiseen kerrokseen.

Kirjastorakennuksen uudisosan runko koostuu paikallavalu- ja valkobetonielementtirakenteista. Rakennus on perustettu paikallavaletun paalulaatan ja teräsbetonipaalujen varaan. Yläpohjan rakenteet on tehty betonista. Vesikattoon liittyvät vedenpoistokourut on valmistettu ja muotoiltu betonista pintalaatan valun yhteydessä. Rakennuksen jäykistävät seinät ja kuilut ovat pääosin paikallavalettuja.

Kirjaston sisätilojen uljasta näyttävyyttä tuo esiin rakennuksen betoninen runkokokonaisuus, jossa 100 hoikkaa valkobetonista valmistettua elementtipilaria ja -palkkia rajaavat kirjaston aikuisten- ja mediaosaston tilat. Panoraamanomaiset esteettömät näkymät avoimissa sisätiloissa on saavutettu haastavan pitkällä jänneväleillä ja palkkirakenteina. 11 metriä korkeiden hoikkien valkobetonipilareiden välissä on ikkunoiden vaakasaumoissa teräksiset nurjahdustuennat, joiden myötä pilarivistö toimii rakenteellisena kokonaisuutena ja tukeutuu 12 metriä korkean pohjoisseinän paikallavalurakenteisiin. 50 metrin pituiselta betoniselta lukutiskiltä avautuvat laajat näkymät ympäröivään maisemaan.

Päätilojen lattiat ja lukuportaot on päällystetty valkoisella kovabetonilla, joka toistaa valkobetonipintojen, -pilarien ja -palkkien sävyä. Betonirakenteinen saumaton lattia on hengittävä, kestävä ja helposti huollettava.

Kohde on hyvä esimerkki julkisesta rakentamisesta, missä monipuolisella betonin käytöllä on aikaansaatu kestävä ja laadukasta rakentamista sekä pitkä käyttöikä ja muuntojoustavuus on ollut suunnittelun lähtökohtina.

Kirkkonummen pääkirjasto Fyyri Suunnittelusta ja toteutuksesta palkitaan:

Rakennuttaja: Kirkkonummen kunta
Arkkitehtisuunnittelu: JKMM Arkkitehdit Oy
Rakennesuunnittelu: Ramboll Finland Oy
Pääurakoitsija: SRV Rakennus Oy
Valkobetonielementtien toimittaja: YBT Oy

Vuoden Betonirakenne -kilpailu on järjestetty vuodesta 1970 lähtien ja vuonna 2020 se järjestettiin 51. kerran. Tällä kertaa kilpailuun osallistui vain 5 ehdotusta. Palkinto annetaan vuosittaisen kilpailun perusteella rakennuskohteelle, joka parhaiten edustaa suomalaista betonirakentamista. Tarkoituksena on tehdä tunnetuksi ja edistää suomalaista betoniarkkitehtuuria, -tekniikkaa ja -rakentamista. Kilpailun järjesti Betoniteollisuus ry.

Lisätietoja ja tiedotteet:

Betoniteollisuus ry: Maritta Koivisto, gsm 040-9003577 tai maritta.koivisto@betoni.com
<http://www.betoni.com/tapahtumat/vuoden-betonirakenne>
Kohteen lehdistötiedote ja -kuvat löytyvät osoitteesta:
[Http://betoni.com/medialle/kuvapankki/betonipaivat-ja-nayttely/vuoden-betonirakenne/](http://betoni.com/medialle/kuvapankki/betonipaivat-ja-nayttely/vuoden-betonirakenne/)

VUODEN BETONIRAKENNE 2020 TUOMARISTO:

Toimitusjohtaja, **Jussi Mattila**, Betoniteollisuus ry, tuomariston puheenjohtaja

Arkkitehti SAFA, **Erkko Aarti**, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Rakennusarkkitehti RIA, **Mika Suihko**, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA

Dipl.ins., **Pekka Talaskivi**, Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL

Dipl.ins., **Mirva Vuori**, Suomen Betoniyhdistys ry

Päätoimittaja, **Tapio Kivistö**, Rakennuslehti

Päätoimittaja, arkkitehti SAFA, **Maritta Koivisto**, Betoniteollisuus ry, Betoni-lehti, tuomariston avustaja ja sihteeri